

Čudoviti svet buč na domačem vrtu

Buče so ene najstarejših in najbolj priljubljenih gojenih vrtnin. Priporočamo, da posadite več različnih sort. Uporabne so tudi za okras, glasbila in skledе. Z vzgojo ne bo težav, če jih boste sadili ob pravem času in na primerni razdalji, pravilno gnojili, namakali in skrbeli za varstvo pred boleznimi.

Buče na prostem sejemo, ko se zemlja ogreje vsaj na 15 stopinj Celzija, to je običajno po 1. maju. Če jih sejemo v prehladno zemljo, kalijo počasi in izgubljajo veliko energije, hitreje jih napadejo tudi različne bolezni. Tako kot druge plodovke tudi sadike na prosto presajamo po 15. maju. Užitne buče, kot so buče hokaido, maslenke, špagetarice in muškatne buče, so cenjene za bučne juhe, omake, pite, razne slaščice in druge jedi. Sorte *diamant*, *lemona*, *suha* in *supremo* pobiramo, ko so velike dobrih 15 cm. To je pomembno zato, da se lepo razvijajo novi plodovi, saj preveliki izčrpavajo rastlino in rastlina ne nastavlja dobro novih plodov.

Pri sortah *sibelle* (maslenka) in *potimarron* (buča hokaido) počakamo, da dozori. Na vrt lahko posadite tudi sorto *festival*, ki ima okus po maronijih. Sorta *atlantic giant* je buča velikanka, ki jo pobiramo v oktobru. Največja buča te sorte je dosegla težo kar 500 kg, kar je rekord iz leta 1996. Tudi muškatna buča *musquee d'hiver de provence* je iskana v kulinariki. Primerna je za skladiščenje čez zimo. Sorta *patison custard white* je zgodnja sorta patišonk z belimi plodovi zanimive

zvezdaste oblike. Majhni plodovi so primerni za vlaganje. Po pobiranju jih skladiščimo v hladnem prostoru. Temperatura naj bo okoli 10 stopinj Celzija ali manj, ne sme pa v prostoru zmrzovati. Paziti je treba, da buč pri pobiranju ne poškodujemo. V shrambi jih je treba redno pregledovati. Plesnive buče nemudoma zavržemo. Običajno buče za pripravo jedi skladiščimo do novega leta, nekatere sorte tudi dalj časa.

Raznolika uporaba

Buče, ki niso uporabne za kulinariko, najlažje spoznamo po grenkem priokusu. Vsebujejo grenko snov kurbitacin. Nikoli ne sejemo domačega nepreverjenega semena, ki se je skrižalo z okrasnimi sortami. Raje si priskrbimo kakovostne sadike, ki jih kupimo v vrtnih centrih in vrtnarijah. Okrasne buče pogosto uporabljamo v jesenskih cvetličnih aranžmajih ali kot kuhinjski okras. Iz posušenih in izdolbenih buč lahko izdelamo glasbila, košare, skledе ali celo pustne maske.

Grmičaste buče sadimo na razdalji dober meter med vrstami, v vrsti naj bo razdalja dobrega pol metra. Te buče so primerne predvsem za manjše vrtove. S kompostom gnoji-

mo v količini 4 do 6 l/m². To lahko storimo spomladi ali jeseni. S hlevskim gnojem že jeseni gnojimo v količini 3 l/m². Pri bučah je nujno redno namakanje, poleti namakamo vsak drugi dan, vsaj za pol lopate globoko. Brez namakanja so plodovi redki, pridelek pa slabši. Zato vlažna tla že spomladi zastremo s slamo, ki bo rastline grela, poleti dodajamo travo z domače zelenice, koprive, gabez, gozdno praproto, bezgove liste in druge zelene rastline. Tako z zastirko preprečimo prekomerno izhlapevanje vode iz tal. Bučke najpogosteje napade pepelasta plesen, ki je na začetku dokaj obvladljiva, nevarna je predvsem v zelo vlažnem in toplem okolju. Proti njej lahko uporabimo rmanov, česnov, kamilični čaj in v primeru okužbe tudi žajbljev pripravek.

Davor Špehar, Zeleni svet

Koristne žuželke

Na vrtu so vedno prisotne koristne žuželke, zato jih ne smemo zamenjati s tistimi, ki res delajo škodo. Požrešne ličinke pikapolonic se rade hranijo z ušmi. Ličinke tenčičaric se hranijo z ušmi, pršicami in drugimi insekti. Zelo koristna je tudi muha trepetavka, ki je podobna osam. Na vrtu hitro opazimo njen nenavaden let, saj se hitro premikajo in nato na enem mestu obstanejo. Druge koristne žuželke so še najezdniki, strigalice, bogomolke in kačji pastirji. Večino koristnih žuželk bodo na vrt pritegnile cvetlice in dišeča zelišča. Zelenjavni vrt naj ne bo nikoli sterilno zelen.

www.zelenisvet.com

*
Za nasvet pokličite:
Davor 040 669 449